

**INSPIRUJEME
KE ČTENÍ
MLADÉ LIDI
NAPŘÍČ
EVROPOU**

READ ON

**Jak jeden
Evropou dotovaný
kreativní projekt
nadchnul mladé lidi
napříč Evropou
k četbě a kreativnímu psaní**

NÁPADY, KTERÉ MŮŽETE PŘEVZÍT

**Průvodce pro učitele, pracovníky s mládeží, festivaly,
lektory tvůrčího psaní a všechny, kteří pracují
s mladými lidmi ve věku 12-19 let.**

Spolufinancováno z programu
Evropské unie
Kreativní Evropa

READ ON

**Praktický průvodce nápady jak
nadchnout mladé lidi k četbě
a kreativnímu psaní**

READ ON je čtyřletý projekt, který spojuje sedm organizací v šesti zemích a v šesti jazycích, financovaný programem Evropské unie Kreativní Evropa.

Celý rozsah projektu READ ON v Evropě včetně všech zapojených organizací si můžete prohlédnout na straně 26.

Od června 2017 do listopadu 2021 pracují tyto organizace s mladými lidmi ve věku 12-19 let na veřejných akcích buď přímo, nebo prostřednictvím škol, skupin mládeže, klubů tvůrčího psaní.

V projektu READ ON mladí lidé čtou, píší, ilustrují, vytvářejí komiksy, dělají rozhovory se spisovateli, přizpůsobují si příběhy ze svých oblíbených knih a podílejí se na organizování literárních festivalů ve svých zemích a v Evropě.

Více informací a návod, jak se zapojit v rámci školy, mládežnické organizace nebo jako jednotlivec, najdete na www.readon.eu.

Projekt READ ON je spolufinancován programem Evropské unie Kreativní Evropa pod číslem projektu 583681 READ ON. Evropská komise podporu produkce této publikace nevyjadřuje podporu obsahu, který vyjadřuje pouze názory autorů publikace, a Evropská komise nemůže být činná odpovědnou za jakékoli použití informací v této publikaci obsažených.

OBSAH

BLURANDEVŮ:

MLADÍ MODERÁTOŘI ZPOVÍDAJÍ
SPISOVATELE

STRANA 10

OSLOVTE SVÉ UŽIVATELE:

JAK DOSTAT MLADÉ LIDI
NA AKCE

STRANA 22

ČTĚTE VÍCE:

ČTENÍ PRO RADOST VE ŠKOLÁCH

STRANA 4

KREATIVNÍ PSANÍ:

KAŽDÝ MLADÝ ČLOVĚK JE
SPISOVATEL

STRANA 6

FAN FICTION:

NAPIŠ VLASTNÍ VERZI SVÉHO
OBLÍBENÉHO PŘÍBĚHU

STRANA 8

YOUTHCAST:

PODCASTY A RÁDIA

STRANA 12

ANTOLOGIE:

TVORBA ORIGINÁLNÍCH PRACÍ
A OSLAVA EXISTUJÍCÍCH PŘÍBĚHŮ

STRANA 14

PASSPORTS:

PŘÍBĚHY NOVÝCH EVROPANŮ

STRANA 16

GRAFICKÉ ROMÁNY A KOMIKSOVÉ STRIPY:

JINÝ POHLED NA ČTENÍ A PSANÍ

STRANA 18

ILUSTRACE:

PROPOJENÍ KREATIVNÍHO PSANÍ
S EVROPSKÝMI ILUSTRÁTORY

STRANA 20

PROJEKT READ ON NA WEBU:

ONLINE PROSTOR PRO MLADÉ
ČTENÁŘE A SPISOVATELE

STRANA 24

KDE NÁS NAJDETE

STRANA 26

Náctiletí v Norsku, Portugalsku, Itálii a Irsku dostali za úkol pravidelně číst pro radost. V průběhu projektu jsme sledovali, jaký to mělo dopad na jejich studijní výsledky. Ve Španělsku spolupracuje festival FLIC s učiteli a knihovníky, aby studentům společně rozšířili čtenářské obzory, a nabízí jim nové žánry.

Jak to funguje:

- Student si vybírá sám, co bude číst. Škola jeho volbu nemůže ovlivňovat.
- Student si ke čtení může vybrat cokoli: komiks, návod, beletrii, populárně naučný text, poezii, noviny nebo časopis.
- Telefony/tablety jsou zakázány: čte se pouze z tištěných materiálů, aby studenta nic nerozptylovalo.
- Četba musí trvat alespoň 15 minut, ideálně ale déle.
- Učitel/dozor musí čas také využít k četbě pro radost (prosadit tento bod může být nejtěžší!).

Norská střední odborná škola v Haugalandu začala v roce 2014 s projektem čtení, při kterém všichni tamější studenti začali každý den čtením knih, časopisů a komiksů, které si sami vybrali. Projekt slaví obrovský úspěch: studenty to baví a četba pro radost jim pomohla rozvíjet čtenářské dovednosti a schopnosti kučení.

Tento projekt inspiroval nejen další školy v haugalandském regionu, ale i tamější SILK festival

k tvorbě vlastních čtenářských programů pro místní žáky základních a středních škol.

V Portugalsku se do projektu zapojil partner READ ON Agrupamento de Escolas Carlos Gargaté. Aplikovali zde stejný model, kdy si studenti četli pro radost každý den 20 minut.

Pilotní čtenářský projekt byl tak úspěšný a oblíbený mezi studenty, že se do něj zapojily další školy v Lisabonu. Od října 2019 je v portugalských školách denní čtení pro radost součástí národních osnov.

V severní Itálii podporovali organizátoři festivalu Festaletteratura v Mantově školy, nejprve v rámci Lombardie a následně také ve zbytku Itálie, aby zařadily čtení pro radost do svých osnov. Projekt se setkal s takovým úspěchem, že se je v současnosti účastní školy po celé Itálii a jejich studenti si čtou pro radost každý den. Více můžete vidět na této mapě: tinyurl.com/yacgbvwg.

KREATIVNÍ PSANÍ: **KAŽDÝ MLADÝ ČLOVĚK JE SPISOVATEL**

Mladí spisovatelé v Norsku, Portugalsku, Španělsku, Velké Británii a Irsku rozvíjejí svůj spisovatelský talent pomocí workshopů a kurzů. Tyto aktivity, vedené profesionálními spisovateli, jsou pro mladé spisovatele inspirací a také je učí praktickým dovednostem.

Jak vést workshop kreativního psaní:

- Vhodnými místy konání jsou knihovny, umělecké galerie, divadla a další kulturní centra.
- Pokud musíte pořádát workshop ve škole, vyzkoušejte neotřelý prostor – multifunkční sál nebo třeba školní knihovnu.
- Scházejte se pravidelně.
- Setkání zpravidla trvají dvě hodiny.
- Zařadte hry a aktivity, které podpoří nápady, sdílení napsaných textů, vzájemné hodnocení textů ve skupině a vymezte čas pro klid na psaní.
- Psaní by měla být ZÁBAVA: podporujte hravost a zkoušení nových věcí.
- Nenechte mladé spisovatele, aby se zasekli na pilování gramatiky a struktury textu – tím se mohou zabývat později.
- Ved'te mladé spisovatele k tomu, aby psali o jakýchkoli tématech, která je zajímají, a v jakékoli formě si vyberou – od poezie ke kreativní literatuře faktu, scénářům a beletrii.
- Pokud chtějí, nechte účastníky, aby sdíleli svá díla s ostatními.

Rodiče a učitelé se shodují v tom, jak obohacující může tvůrčí psaní pro mladé lidi být, ať už se jedná o sebejistotu mluveného projevu na veřejnosti, nebo o zlepšení prospěchu ve škole.

Díky projektu READ ON rozšířili naši partneři ve Velké Británii svůj program Spark Young Writers. Program má nyní 12 skupin pro náctileté, kteří se každý měsíc setkávají, píší a navzájem sdílejí své práce.

Práce mladých autorů z Portugalska, Velká Británie, Norska a Irska se objevily v číslech **časopisu Spark Young Writers**, který publikují partneři ve Velké Británii online (cizojazyčné práce jsou dodávány v anglickém překladu).

Ve všech partnerských programech je aktivita většiny mladých spisovatelů spojena s literárními festivaly, na kterých mohou svá díla také sdílet. Některé partnerské organizace pořádají letní workshopy kreativního psaní, které mohou být taky úspěšné.

Mladí spisovatelé nejvíce oceňují možnost psát cokoli a zároveň mít přímou podporu ze strany profesionálních spisovatelů. Rodiče a učitelé se shodují v tom, jak obohacující může tvůrčí psaní pro mladé lidi být, ať už se jedná o sebejistotu mluveného projevu na veřejnosti, nebo o zlepšení prospěchu ve škole. Pro profesionální spisovatele jsou aktivity rovněž přínosné. Jednak rozvíjejí jejich spisovatelskou praxi a také jim poskytují možnost užitečné a hodnotné práce vedle jejich vlastního psaní. Partneři projektu READ ON budou z velké části v těchto aktivitách pokračovat i po skončení projektu. Například partneři ve Velké Británii se zavázali k tomu, že budou i v budoucnu ve svém regionu pokračovat s vedením skupin mladých spisovatelů, stejně tak jako s dalšími aktivitami kreativního psaní pro mladé spisovatele.

FAN FICTION: **NAPIŠ VLASTNÍ VERZI SVÉHO** **OBLÍBENÉHO PŘÍBĚHU**

Fan fiction si zamilovali teenageři po celém světě. Fan fiction (doslova fanouškovská fikce) vzniká, když se čtenáři zamilují do nějakého fiktivního světa natolik, že v něm začnou psát své vlastní příběhy. Například čtenáři J. K. Rowlingové, Philipa Pullmana a Terryho Pratchetta vytvářejí stohy příběhů fan fiction, které se odehrávají před, po, anebo paralelně s událostmi z původních románů.

Workshop Fan Fiction, který je součástí projektu READ ON, jde ještě o krok dál. Chtěli jsme zapojit i autory původních knih a pozvali jsme je na setkání s mladými autory.

Nejdůležitější bylo ujistit se, že autoři, kteří se našeho workshopu Fan Fiction zúčastní, mají k dílům svých fanoušků kladný vztah. Někteří spisovatelé nemají fan fiction rádi, takže tohle byla první věc, kterou jsme si s nimi museli ujasnit.

Dále jsme chtěli:

- aby se autoři původních knih zapojili do programu, setkali se s autory fan fiction a zodpověděli jejich dotazy,
- aby se autoři původních knih zúčastnili evropského turné, na kterém by navštívili co nejvíce partnerů našeho projektu a setkali se se svými mladými fanoušky.

Tipy na psaní fan fiction s vašimi mladými autory:

- Knihy a jejich „světy“ vám musí být důvěrně známe. Nejlépe se pracuje s fantasy a sci-fi, ale stejně dobře to může fungovat i s komerčnějšími díly, pokud obsahují místa / vztahy / životy postav, o kterých můžete psát.
- Mladí spisovatelé mají absolutní kontrolu nad tím, co budou psát a jak budou psát. Klidně mohou psát básně, komiksy, scénáře. Nechte je hrát si s nápady.
- Dejte mladým spisovatelům dostatek času: tohle je dlouhodobý projekt a stojí za to naplánovat ho třeba na celé pololetí.
- Pokud chtějí, nechte je sdílet jejich díla. Na webu READ ON jsme vytvořili online portál, kam mohou autoři svou fan fiction nahrát.
- Dejte mladým spisovatelům možnost mluvit spolu o „světech“, o kterých píší, a pokud je to možné, zprostředkujte jim besedu s autory původních děl.

BLURANDEVŮ: **MLADÍ MODERÁTOŘI** **ZPOVÍDAJÍ SPISOVATELE**

Pokud po mladých lidech chceme, aby chodili na akce a festivaly, měli bychom je zapojit do dění na jevišti: tak se zrodila myšlenka Blurandevů, programu pro mladé moderátory a producenty, který byl poprvé realizován na festivalu Festivaletteratura v italské Mantově a rozšířil se na ostatní festivaly v Evropě zapojené do programu READ ON.

Na festivalech v Itálii, Velké Británii, Portugalsku, Norsku a Španělsku jsme naverbovali týmy mladých lidí.

Museli být:

- mladými lidmi s vášní pro knihy,
- odhodlaní naučit se, jak na pódiu mluvit jasně a s jistotou,
- ochotni sami si vyhledávat informace a podstoupit trénink s manažery festivalu a profesionálními moderátory,
- spolehliví, dochvilní a upravení, aby festival na pódiu dobře reprezentovali.

Je velmi důležité naučit studenty, že neexistuje jeden zavedený způsob, jak na jevišti vést rozhovor. Místo toho musí být dobře připraveni a umět klást vlastní otázky. Také musí umět naslouchat a přizpůsobit se tomu, jak se konverzace vyvíjí.

Zjistili jsme, že:

Trénink je klíčový

Je velmi důležité, aby mladí lidé prošli tréninkem, který je přípravou na setkání se spisovatelem na jevišti. Nejefektivnější metodou je intenzivní workshop trvající 2-5 dní, ale funguje také trénink formou pravidelných setkání jednou týdně před začátkem festivalu. Mladí moderátoři by se měli do vedení workshopu také zapojit, aby měli pocit, že jsou skutečně součástí festivalového týmu.

Vyberte vhodného vedoucího workshopu

Napříč Evropou měly workshopy různé vedoucí včetně novinářů, moderátorů z rádia, recenzentů, učitelů a spisovatelů, kteří měli zkušenosti s rozhovory z pozice dotazovaných i jako moderátoři.

Je velmi důležité naučit studenty, že neexistuje jeden zavedený způsob, jak na jevišti vést rozhovor. Místo toho musí být dobře připraveni a umět klást vlastní otázky. Také musí umět naslouchat spisovatelům, se kterými vedou rozhovor, a přizpůsobit se tomu, jak se konverzace vyvíjí. Aktivní naslouchání je na jevišti klíčové, stejně jako sledování reakce publika a předvídání, o čem chce publikum slyšet.

Nechte mladé moderátory pokládat vlastní otázky a naladte spisovatele na správnou vlnu.

Je důležité, aby mladí moderátoři pokládali dotazy, které zajímají je, nikoli ty, o kterých si myslí, že se od nich očekávají. Diskuse tak bude často zajímavější. Spisovatel, který se bude účastnit takového rozhovoru, by měl být ochotný dostávat nečekané a neobvyklé dotazy a otevřeně se do interview s mladým moderátorem nebo moderátorkou zapojit.

YOUTHCAST: PODCASTY A RÁDIA

Mladí čtenáři a autoři žijí online – ale psaní a čtení se netýká jen slov na webové stránce. Mladí lidé stále více píší pro digitální vysílání a k vytvoření multimediálního obsahu jim stačí technologie, kterou mají v kapse.

V projektu READ ON jsme chtěli využít potenciál mobilních telefonů a volně dostupného softwaru, který mají mladí lidé k dispozici.

Jak začít:

- Zeptejte se jich, co poslouchají.
- Nechte je přemýšlet o tom, jakou strukturu mají jejich oblíbené podcasty, interview a videa na YouTube. Dejte jim za úkol vymyslet, jak by totéž udělali oni.
- Nechte je vymyslet otázky, na které by se chtěli při rozhovoru zeptat. Jak by mohl druhý člověk odpovědět?
- Zeptejte se jich, co už se svými telefony a základním softwarem zvládnou vytvořit. Budete překvapení (a oni taky!), kolik už toho umí.

V Portugalsku a Norsku vytvářeli studenti ve školách podcasty, ve kterých sdíleli povídky, které sami napsali. Naučili se, jak používat multimediální nástroje na tabletech a iPadech, a zúčastnili se lekcí se dvěma profesionály, kteří je vedli při produkci materiálu.

Portugalští studenti měli také možnost navštívit vysílací studio rádia v průběhu vysílání a pak udělat rozhovor s moderátory a produkčním týmem, aby získali co nejvíce informací.

Obzvláště pro učitele, kteří je doprovázeli, to bylo zajímavé, protože toho o technologii a softwaru věděli méně než jejich studenti – role se najednou obrátily a žáci učili učitele!

Ve Velké Británii, Irsku a Španělsku byly realizovány workshopy s malými skupinkami mladých spisovatelů, kteří pracovali s tvůrci podcastů a s tvůrci online obsahu. Mladí spisovatelé se naučili, jak své texty číst pro vysílání, jak nahrávat, editovat a sdílet obsah online a jak sami propagovat svou práci.

Všechny obsah je k vidění na webu [READ ON](#).

Mladí spisovatelé se naučili, jak své básně číst pro vysílání, jak nahrávat, editovat a sdílet obsah online a jak ho mohou sami propagovat.

ANTOLOGIE:

TVORBA ORIGINÁLNÍCH PRACÍ A OSLAVA EXISTUJÍCÍCH PŘÍBĚHŮ

Antologie jsme využili k tomu, abychom napříč Evropou nasměrovali pozornost mládeže k úžasným textům, které sami vybrali nebo které vybrali jiní mladí lidé.

Abyste nadchli mládež do čtení, zkuste s nimi vytvořit antologii jejich oblíbených textů nebo originálních textů, které vznikly podle jejich nápadů. Tím, že se do výběru sami zapojí, budou mladí lidé považovat obsah za „svůj“ a doporučí ho ostatním.

V Itálii, Velké Británii, Irsku a Norsku pracovali partneři projektu READ ON s místními školami a mládeží na tvorbě antologií, které pak sdíleli napříč Evropou.

Vyzkoušejte:

- Pracujte se skupinou mladých čtenářů a vyberte s nimi jejich oblíbené texty z existujících antologií nebo sbírek. Mladí lidé nominují své oblíbené knihy, úryvky nebo básně. Z nich vytvoří seznam „finalistů“, o kterých pak hlasují. Vítězné texty pak společně vyjdou v Antologii.
- Vyberte téma, které vybrané texty sjednotí.
- Pozvěte autora knih pro mládež, aby vedl workshop, na kterém budou mladí účastníci hovořit o svých oblíbených autorech a identifikují situace, které by rádi viděli v novém originálním textu: například milostný trojúhelník nebo příběh, který se odehrává poblíž Central Parku. Použijte tyto nápady v příbězích, které pro Antologii vzniknou.
- Poproste spisovatele, aby pak účastníkům workshopu poslal pracovní verzi svého příběhu, ke které mu studenti dají zpětnou vazbu.
- Pozvěte spisovatele, aby se znovu setkal se skupinou, až bude příběh hotový. Tato návštěva může posloužit jako způsob, jak Antologii představit širší skupině mládeže.
- Zvažte možnost, že Antologii vydáte knižně a rozdáte ji všem mladým lidem, kteří se podíleli na výběru textů, školám a do knihoven.
- Uspořádejte událost, které se zúčastní všichni autoři originálních textů z Antologie a kde budou mluvit o úskalích psaní povídky na základě „objednávky“ od mladých čtenářů. Ti mohou se spisovateli dokonce sami udělat rozhovor (návod jak na to najdete na straně 10).

Zjistili jsme, že studenti mají větší zájem o knihy a četbu nových žánrů, když se osobně setkají s autorem.

PASSPORTS: PŘÍBĚHY NOVÝCH EVROPANŮ

Projekt READ ON poskytl mladým lidem napříč Evropou šanci vyslechnout si příběhy autorů, jejichž rodiny přicestovaly do Evropy odjinud. Prostřednictvím akcí na festivalech a návštěv ve školách se mladí lidé setkali s příběhy, které by jinak nikde jinde neslyšeli, a dozvěděli se o životech velmi odlišných od těch svých.

Hlavním cílem projektu Passports je zprostředkovat mládeži setkání s jinými zkušenostmi a kulturami, podpořit větší porozumění jiným perspektivám a poznat, jak nápomocná v tomto úsilí může literatura být. Cílem zážitku je sjednocovat a hojit vztahy mezi kulturami.

Snažíme se pracovat s autory, jejichž kořeny jsou mimo Evropu, a v některých případech i s mladými lidmi s podobným zázemím. Projekt Passports je o sdílení zkušeností a bourání bariér, které by tyto rozdíly mohly vytvářet.

Mladí lidé dostávají možnost psát o své vlastní zkušenosti s imigrací a spisovatelé mohou mluvit o své vlastní zkušenosti s životem v nové kultuře. Mladí lidé i profesionální spisovatelé mohou pracovat s různými žánry: některé workshopy a akce se zabývaly například poezií, jiné prózou nebo divadlem.

Mladí lidé, kteří se zapojí, dostanou za úkol přemýšlet o identitě a kulturních stereotypch. Spisovatelé mluví o tom, jak se jejich kulturní dědictví projevuje v jejich díle.

Uspořádejte svou vlastní událost Passports:

- Studenti by si před akcí měli přečíst některá díla spisovatele, který vystoupí.
- Vyberte mezi studenty dobrovolníky, kteří budou akcí moderovat, kteří udělají se spisovatelem rozhovor a kteří budou sami hovořit o svých zkušenostech a přibězích.
- Po skončení akce dejte studentům prostor a čas napsat vlastní texty na témata, která se v průběhu akce probírala – může jít o ženská práva, kulturu gangů, co znamená být zakotvený v komunitě, jaké to je být nově příchodím uprchlíkem, jaké je žít s osobním, rodinným nebo národním traumatem, jaké to je být bez vlastní země.
- Podpořte studenty a dejte jim možnost jejich díla předvést a přečíst ostatním, pokud budou chtít.

Tento typ akcí se konal na festivalu *Festivaletteratura* v Itálii a *Birmingham Literature Festival* ve Velké Británii, kde spisovatelé v průběhu festivalového týdne navštěvují okolní školy.

V Norsku se spojili organizátoři festivalu *SILK* s místní střední školou v Haugalandu. Spisovatelé, kteří přijíždějí na festival, navštíví také školu, kde vedou workshopy a účastní se akcí pro mládež.

V Irsku je Passports součástí každoročního festivalu *West Cork Literary Festival*. Diskutuje se zde o tématech, které se týkají jak nově příchodích imigrantů, tak občanů s dlouholetými kořeny v Irsku: kultura a identita a představa současného „írství“.

Ve Španělsku se spojili organizátoři festivalu *FLIC* s *PEN Catala*, aby společně zprostředkovali příběhy současných uprchlíků v Katalánsku mladým lidem z celého regionu.

GRAFICKÉ ROMÁNY A KOMIKSOVÉ STRIPY: JINÝ POHLED NA ČTENÍ A PSANÍ

Komiksy a komiksové stripy jsou skvělou cestou, jak zaujmout nečtenáře nebo ty, které odrazují stránky hustě popsané textem. Komiksy jsou také skvělým způsobem, jak motivovat studenty jazyků (a také například imigranty, kteří se učí váš jazyk) k četbě v novém jazyce.

Aktivita projektu READ ON „Můj život v komiksových stripích“ se zaměřuje na komiksy. Komiksy a stripy tvořili mladí lidé v Irsku, Itálii, Norsku, Portugalsku a Španělsku.

Abyste zapojili mládež u vás, zkuste tohle:

- Najděte komiksy místních autorů nebo komiksy psané ve vašem jazyce. Můžete rovněž požádat mladé čtenáře a spisovatele, ať nominují své oblíbené komiksy.
- Ujistěte se, že vaše místní knihovna nebo školní knihovna má komiksy ve fondu.
- Navrhněte studentům, aby si vybrali grafický román nebo komiks pro aktivitu „Čtete více“ (viz strana 4).

- Zeptejte se mladých čtenářů, co je baví číst a jestli o svých oblíbených komiksech chtějí mluvit před skupinou.
- Uspořádejte soutěž a dejte mladým spisovatelům za úkol vytvořit vlastní komiksové stripy.

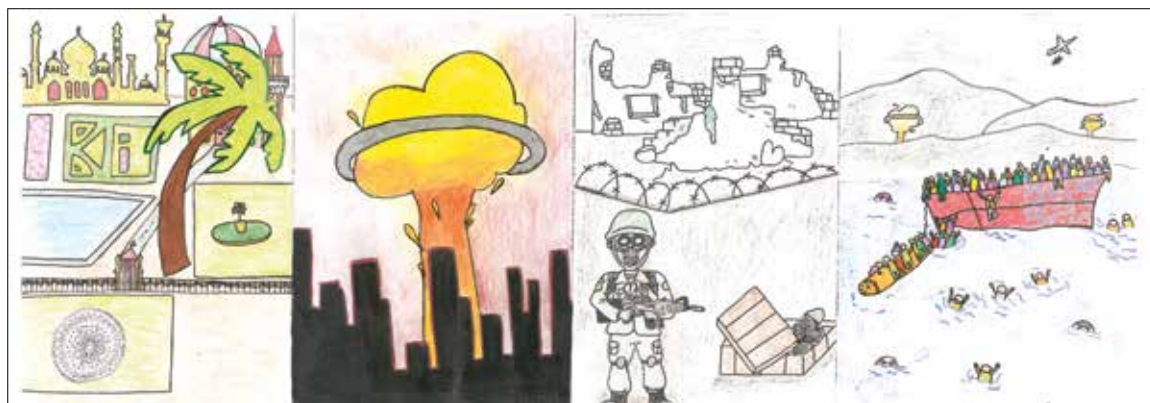
V Irsku, Španělsku a Itálii se pořádají každoroční workshopy se spisovateli a ilustrátory komiksů. Cílem skupin je vytvořit vlastní komiksové stripy podle aktuálních témat projektu.

V Itálii je výstava těchto komiksových stripů každoroční součástí festivalu *Festivaletteratura*. Finalisté se také účastní festivalového programu s profesionálními autory komiksů.

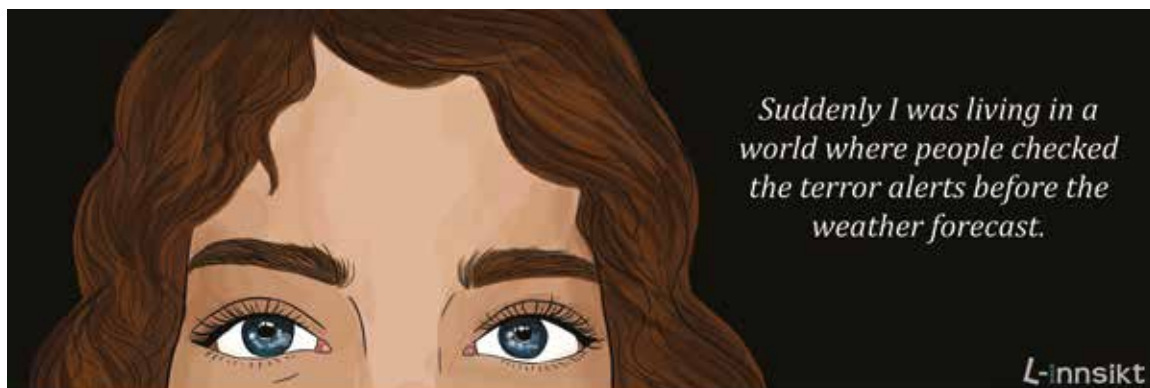
Každoročně probíhá také Evropská soutěž komiksových stripů mezi partnery projektu. Každý z partnerů z odevzdaných prací vytvoří tištěnou brožuru a ve škole nebo na festivalu uspořádá slavnostní křest. Práce se vystavují také na dalších festivalech zapojených do projektu READ ON napříč Evropou.

Autorka kreseb: Amy O' Sullivan, autor textu: Theo O' Halloran

Autoři: Siri Svendsen, Ida Ornes Havorsen, Eili Gabrielsen Vold

Autorka: Linn Isabel Eielson

ILUSTRACE:

PROPOJENÍ KREATIVNÍHO PSANÍ S EVROPSKÝMI ILUSTRÁTORY

Čtení a psaní by se
nemělo limitovat
pouze na tradiční knihy.

Čtení a psaní by se nemělo limitovat pouze na tradiční knihy: *Tantàgora*, jeden z partnerů projektu READ ON, který pořádá každoroční festival *FLIC* v Barceloně a Madridu, se od počátku stará o to, aby ilustrace byla součástí tohoto projektu.

Tantàgora skrze svůj festival *FLIC* organizuje Evropskou síť ilustrátorů pro studenty středních škol umění a designu a pro studenty vysokých uměleckých škol. Věnuje se také práci s mladými profesionály, kteří pracují v těchto oborech. Tato síť se zabývá podporou vztahu mezi literaturou a ilustrací.

Více než 500 studentů z 15 škol po celé Evropě je součástí této Evropské sítě ilustrátorů. To znamená, že mají přístup k exkluzivní části festivalu designu *FLIC* v muzeu designu v Barceloně, který se každoročně koná v listopadu.

Studenti mohou každý rok zaslat své práce na dané téma do soutěže *FLIC Illustration Award*. Soutěžní práce musí být vždy vytvořena na základě úryvku textu a musí být trojrozměrná, což představuje další výzvu.

Od začátku projektu READ ON v roce 2017 se zapojili studenti ze škol v Norsku, Portugalsku a Irsku.

V Norsku organizuje škola v Haugalandu každoroční workshopy pro přibližně stovku svých studentů oboru umění a design. Studenti vyberou dílo, které přihlásí do soutěže. Soutěžní díla hodnotí nejprve místní porota, která pak zašle výběr nejlepších děl do *FLICu* k finálnímu posouzení. V prvním roce byli mezi vítězi dva studenti z Norska, kteří byli společně se svým učitelem pozváni do Barcelony na festival *FLIC* převzít ceny a mohli se zúčastnit dalších festivalových aktivit. Tato neobyčejná příležitost umožnila studentům setkat se s profesionály v oblasti designu a dozvědět se více o tomto oboru.

V Portugalsku se pořádají každoročně workshopy pro přibližně stovku studentů z několika škol z jednoho regionu. Studenti pracovali na tvorbě děl na dané téma a nejlepší z nich byly zaslány *FLICu* k posouzení. V roce 2018 jeden z portugalských studentů vyhrál v kategorii juniorů a v roce 2019 získal portugalský partner projektu READ ON v soutěži juniorů dvě zvláštní uznání mezi deseti finalisty.

Díky Evropské síti ilustrátorů nachází *FLIC* mladé talentované ilustrátory z celé Evropy a vystavuje jejich práce na národní i mezinárodní úrovni. Mladí ilustrátoři se mohou setkat s dalšími mladými designéry a ilustrátory z celé Evropy a mají tak příležitost vytvořit si nové kontakty a setkat se s vrstevníky v oboru. Studenti mají také přístup k profesionálům v oboru designu, architektury a ilustrace, což jim může otevřít dveře k budoucím kariérním možnostem, které by třeba jinak vůbec nezvažovali.

OSLOVTE SVÉ UŽIVATELE: JAK DOSTAT MLADÉ LIDI NA AKCE

Mladí lidé se bezpochyby zajímají o události a akce – ale standardní knižní festival nebo beseda se spisovatelem je nezaujme tak, jak byste si přáli. Atmosféra bývá příliš formální a připomíná školní vyučování nebo přednášku na univerzitě.

Díky projektu READ ON jsme zjistili, že jsme dokázali oslovit mnohem větší publikum a zaujmout více náctiletých, když měli sami možnost se do akce zapojit, utvářet ji a být součástí dění.

Pár nápadů, které můžete vyzkoušet:

- Naverbujte tým mladých producentů, kteří mohou spolupracovat s organizátory události nebo festivalu a vytvářet vlastní akce. Kontaktujte školy nebo existující skupiny mládeže a také zveřejněte otevřenou výzvu pro mládež.
- Než začnete akci plánovat, zveřejněte nápady na sociálních sítích, abyste vzbudili zájem publika a získali zpětnou vazbu (obzvláště hlasování na Twitteru a komentáře na Instagramu fungují dobře).
- Návštěvnost akce zvýšíte, pokud bude vstupné zdarma nebo velmi nízké.

Naplánujte akci na dobu, která je pro mládež atraktivní; zeptejte se jich pomocí hlasování na sociálních sítích! Ve Velké Británii se například osvědčilo sobotní odpoledne.

- Požádejte mladé producenty o pomoc s propagací. Používejte jejich jazyk a zjistěte, odkud získávají zprávy, doporučení a informace o akcích. Pak propagujte vaši akci právě na těchto místech. Neočekávejte od mládeže, že půjde pozvánku na vaši akci hledat tam, kam ji normálně umísťujete.
- Popřemýšlejte, zda nezměnit způsob, jakým pracujete. Pokud vám mladí lidé řeknou, že je zajímá hudba, co takhle udělat akci o psaní písniček? Pokud se chtějí dozvědět více o novinářině, zkuste na besedu se spisovatelem pozvat i novináře, který se spisovatelem povede interview.
- Jakmile akci naplánujete, dejte si záležet na dostatečné propagaci na sociálních sítích. Především Instagram je velmi vhodnou platformou. Domluvte se také s pozvanými spisovateli, aby vaši akci propagovali na svých účtech.

Pár příkladů:

V Portugalsku se škola *Agrupamento de Escolas Carlos Gargaté* zeptala svých žáků, co chtějí. Žáci chtěli svůj vlastní festival: a tak se v květnu 2018 zrodil festival *Almada*. Studenti si ho tak zamilovali a přišlo tolik návštěvníků, že se festival bude pravidelně opakovat.

Ve Španělsku byl na 3 různých místech proveden průzkum mezi cílovou skupinou, kterou tvořilo více než 300 studentů. Cílem bylo lépe pochopit jejich čtenářské návyky a postoj ke čtení. Následná zjištění posloužila k tvorbě programu festivalu *FLIC* a dalších akcí po celém Španělsku.

V Irsku chtěli zástupci *West Cork Music* lépe porozumět zájmům náctiletých v souvislosti s literárními akcemi. Uspořádali průzkum a ptali se studentů místních škol, co rádi čtou, koho by rádi na festivalu viděli a co by je motivovalo k návštěvě festivalu. Bylo to poprvé, co se tato organizace rozhodla získat zpětnou vazbu od této demografické skupiny. Výsledky průzkumu tehdy využili při vytváření programu festivalu a používat je budou i v budoucnu.

Ve Velké Británii se skupina *Spark Young Writers* (která sdružuje mládež z celého regionu a osobně se schází jednou za měsíc) od ledna 2020 začala scházet i online, nejprve formou výzev ke psaní na **Instagramu** a následně týdenních výzev ke psaní a krátkých seancí kreativního psaní na **webu** organizace, které byly dále sdíleny na sociálních sítích. To umožnilo mladým spisovatelům, kteří by se jinak nemohli schůzek účastnit osobně, aby se zapojili do aktivit širší komunity a stali se její součástí.

READON

PROJEKT READ ON NA WEBU:

ONLINE PROSTOR PRO MLADÉ ČTENÁŘE A SPISOVATELE

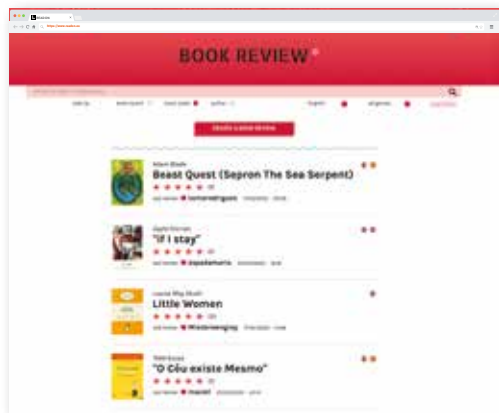
Naše cílová skupina mládeže od 12 do 19 let tráví více času online než kterákoli generace před nimi. Digitální obsah je rozhodně nemusí odrazovat od knih a kreativního psaní, naopak je může více motivovat k aktivitě. K tomu jim má pomoci náš web www.readon.eu.

Chtěli jsme vytvořit web, který bude jednak informovat o projektu READ ON, ale také bude sloužit mladým čtenářům a spisovatelům jako platforma ke sdílení jejich prací a umožní jim spolu mluvit o knihách a psaní.

Web READ ON obsahuje komunitní sekci s pěti oblastmi, ve kterých se mohou mladí lidé zapojit:

- Knižní recenze psané mládeží.
- Knižní poradna: spisovatelé vám doporučí knihy k další četbě podle toho, jaké knihy se vám dříve líbily.
- Fan Fiction: zde mladí spisovatelé nahrávají své vlastní literární texty inspirované existujícími knihami (viz str. 8).
- Ptejte se autora: diskuse se spisovateli, kteří v reálném čase odpovídají na dotazy.
- Zachraň můj příběh: spisovatelé se obracejí na naši síť mladých lidí s prosbami o radu ke svým rozpracovaným dílům.

Na web READ ON přispívají mladí lidé z partnerských zemí ve všech šesti jazycích projektu. Proto může web READ ON pokračovat a vzkvétat i po skončení původních aktivit projektu v listopadu 2021.

Chtěli jsme vytvořit web, který bude jednak informovat o projektu READ ON, ale také bude sloužit mladým čtenářům a spisovatelům jako platforma ke sdílení jejich prací a umožní jim spolu mluvit o knihách a psaní.

Pokud chcete vaši mládež zapojit online, zkuste tohle:

- Vytvořte digitální prostředí, které je pro mladé lidi přívětivé a bezpečné.
- Pracujte na tom, abyste vytvořili smysluplné online interakce mezi spisovateli a mladými čtenáři.
- Najděte způsob, jak přesunout debaty o knihách do online prostředí.
- Usmadněte mladým lidem hledání dobrých tipů ke čtení od odborníků, jako jsou knihovníci, knihkupci, novináři nebo spisovatelé, ale také od jejich vrstevníků.
- Nechte mladé lidi, ať se online setkávají, chatují spolu a vytvářejí vlastní síť knižních a spisovatelských nadšenců.

KDE NÁS NAJDETE

IRSKO: WEST CORK MUSIC,
BANTRY, ZÁPADNÍ CORK

ITÁLIE: FESTIVALETTERATURA,
MANTOVA, SEVERNÍ ITÁLIE

NORSKO: HAUGALAND VIDEREGÅENDE
SKOLE, HAUGESUND

NORSKO: SILK, SKUDENESHAVN,
ZÁPADNÍ NORSKO

PORTUGALSKO: AGRUPAMENTO DE
ESCOLAS CARLOS GARGATÉ, ALMADA

ŠPANĚLSKO: TANTÀGORA,
BARCELONA A MADRID

VELKÁ BRITÁNIE: WRITING WEST
MIDLANDS, BIRMINGHAM

AGRUPAMENTO
DE ESCOLAS
CARLOS GARGATÉ
PORTUGALSKO

TANTÀGORA
SERVEIS
CULTURALS
ŠPANĚLSKO

WEST CORK MUSIC
IRSKO

WRITING WEST
MIDLANDS
VELKÁ
BRITÁNIE

SILK
NORSKO

HAUGALAND
VIDEREGÅENDE
SKOLE
NORSKO

FESTIVALETTERATURA
ITÁLIE

SOCIÁLNÍ SÍŤ

Sledujte, co se děje napříč Evropou vyhledáním tagu **#ReadOnEU** na Twitteru, Facebooku a Instagramu. Můžete také sledovat každou organizaci zvlášť:

IRSKO:

Facebook @westcorkmusic
Twitter @wcorklitfest
Instagram @westcorkliteraryfestival

ITÁLIE:

Facebook @Festivaletteratura
Twitter @festletteratura
Instagram @Festivaletteratura
@readonproject

NORSKO: HAUGALAND

Facebook @haugalandvg
Twitter @haugalandvgs

NORSKO: SILK

Facebook Silklitteratur

PORTUGALSKO:

Facebook Read On Portugal
Instagram @readonportugal

ŠPANĚLSKO:

Twitter Facebook Instagram @tantagora
a @flicfestival

VELKÁ BRITÁNIE:

Twitter Facebook Instagram @writingwestmids

KDO JSME:

IRSKO: WEST CORK MUSIC byla založena v roce 1995. Sídlí v Bantry, Co. Cork a každoročně pořádá 3 festivaly světové úrovně na jihozápadě Irska. Jedná se o festival komorní hudby West Cork Chamber Music Festival, literární festival West Cork Literary Festival a festival Masters of Tradition. Kromě pořádání festivalů a koncertů zajišťuje West Cork Music také vzdělávací aktivity, a to jak v rámci festivalů a pobytů, tak prostřednictvím hudebně-školního programu „Tuning Up“ ve spolupráci s krajskou radou v Corku. www.westcorkmusic.ie

ITÁLIE: FESTIVALE LETTERATURA je jednou z neočekávanějších každoročních kulturních akcí v Itálii. Návštěvníci se zde mohou setkat s autory, zúčastnit se autorského čtení, představení a koncertů. Pětidenní festival byl založen v Mantově v severní Itálii roce 1997 a každoročně na něj přijíždějí umělci z celého světa. Festival Letteratura hostí světově proslulé spisovatele a básníky, zástupce nejzajímavějších hlasů nově se objevujících literatur, esejisty, umělce a vědce. Festival Letteratura věnuje zvláštní pozornost mladým lidem: mnoho akcí, představení a workshopů je speciálně navrženo pro mladé lidi nebo si je mohou užít mladí i staří. www.festivaleletteratura.it

NORWAY: SILK (MEZINÁRODNÍ LITERÁRNÍ A KULTURNÍ FESTIVAL SKUDENESHAVN) je největší norský maloměstský literární festival. Cílem festivalu je podporovat vášně pro čtení a literaturu a za svou krátkou dobu se rozrostl na více než 70 akcí s 5 000 návštěvníky, kteří si každý rok najdou cestu do malé rybářské vesnice Skudeneshavn na západním pobřeží Norska. Kromě veřejného festivalu pořádají norští a mezinárodní autoři také každoroční workshopy a návštěvy řečníků na základních, středních a odborných školách v rámci programu, který se skládá z více než 80 akcí. www.silkfestival.no

NORSKO: HAUGALAND VIDEREGRÅENDE SKOLE je odborná škola pro studenty ve věku 16-19 let. Většina studentů absolvuje dva roky školní výuky a dva roky

stáží ve firmách, aby se z nich stali plně kvalifikovaní odborní pracovníci. Školu jeden den v týdnu navštěvují učni, kteří zbytek týdne pracují v profesionálním prostředí. Škola také poskytuje vězeňské vzdělávání v regionu Haugesund. Haugaland se již dlouho zaměřuje na zlepšování gramotnosti s vědomím, jaký dopad to může mít na budoucí kariérní a životní možnosti studentů. Toto zaměření vedlo školu Haugaland k převzetí iniciativy s ostatními partnery při vývoji projektu READ ON. www.haugaland.vgs.no

PORTUGALSKO: AE CARLOS GARGATÉ (AECG) je seskupení škol a mateřských škol, které nabízí všechny úrovně vzdělávání až do 9. ročníku pro děti a studenty ve věku od 4 do 15 let v Almadě, 20 km jižně od Lisabonu. Seskupení škol od počátku hledalo spolupráci v rámci Evropy a v průběhu let působilo jako portugalský partner v několika evropských vzdělávacích projektech. <http://aecg.pt/pt>

ŠPANĚLSKO: TANTÀGORA, skupina, která mimo jiné pořádá festival FLIC pro děti a mládež, byla založena v roce 1993 a působí v Katalánsku, Španělsku i na mezinárodní úrovni. Pracuje na propagaci ústní a písemné literatury a kombinuje psané slovo s jinými uměleckými formami, včetně ilustrace, hudby, výtvarného umění a divadla. www.tantagora.net

VELKÁ BRITÁNIE: WRITING WEST MIDLANDS je agentura pro rozvoj literatury v britském regionu West Midlands a je součástí národního portfolia Arts Council England. Smyslem existence agentury je podpora autorů a tvůrčího psaní. Spolupráce s dospělými spisovateli poskytuje mladým spisovatelům příležitost rozvíjet jejich zájem o tvůrčí psaní prostřednictvím programu Spark Young Writers. Agentura organizuje festivaly a akce, včetně Birminghamského literárního festivalu Birmingham Literature Festival, a výroční konference národních spisovatelů National Writers' Conference. www.writingwestmidlands.org

WWW.READON.EU

Spolufinancováno z programu
Evropské unie
Kreativní Evropa

west | cork | music

TaNTagORa

